

АЛАБУГА МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ ОЛЫ ЕЛОВО АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ
ТӨБӘК
ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПРЕЗИДЕНТЫ Р. Н

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПРЕЗИДЕНТЫ Р. Н.
МИҖНЕХАНОВ КАТНАША.
АЛАБУГА МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ ОЛЫ ЕЛОВО
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ КИҖӘШЛӘР

**ОЛЫ ЕЛОВО АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ
АЛАБУГА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ПРЕЗИДЕНТЫ Р. Н
КАРАР КАРАРЫ**

13 сентябрь 2019 ел.

№ 159

**Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Олы Елово авыл
жирлеге "муниципаль берәмлеге территориясендә транспорт
инфраструктурасын комплекслы үстерү программасын раслау турында" 2007
ел, 30 нчы июль, 318 нче номерлы карары»
2019-2035 елларга**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасының «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ЗРТ номерлы Законы, Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының «Олы Елово авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә Алабуга муниципаль районы Олы Елово авыл жирлеге советы Алабуга муниципаль районы Олы Елово авыл жирлеге

Карар:

1. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының "2019-2035 елларга Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Олы Елово авыл жирлеге транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасын раслау турында" 2019 ел, 31 декабрь, 1189 нчы карары (1нче кушымта).
2. Әлеге карар рәсми басылып чыгарга тиеш.
3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотам.

Рәис   А. И. Машанов

**ОЛЫ ЕЛОВО АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ " МУНИЦИПАЛЬ
БЕРӘМЛЕГЕ ТЕРРИТОРИЯСЕНДӘ ТРАНСПОРТ
ИНФРАСТРУКТУРАСЫН КОМПЛЕКСЛЫ ҮСТЕРҮ
ПРОГРАММАСЫ»
2019-2035 елларга.**

Ике мең унтугыз

Тоту	
Тоту.....	3
Паспорт.....	6
1 Муниципаль берәмлекнең транспорт инфраструктурасы торышы характеристикасы.....	8
1.1 Россия Федерациясе субъектының Россия Федерациясе пространство оешмасы структурасында положениесен анализлау, Россия Федерациясе субъектының пространство оешмасы структурасында жирлекнең торышын анализлау.....	8
1.2 Жирлекнең социаль-иқтисади характеристикасы, жирлек территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлегенең характеристикасы, шул исәптән транспорт өлкәсендәге эшчәнлекне дә кертеп, транспорт соравын бәяләү	9
1.3 Транспорт инфраструктурасы эшчәнлегенең характеристикасы һәм эш күрсәткечләре	10
1.4 !	11
1.5 Авыл жирлегендә транспорт чаралары паркы составын һәм автомобильләштерү дәрәжәсен анализлау, парковкалар (парковка урыннары белән тәмин итү).....	12
1.6 Гомуми файдаланудагы транспорт чараларының эш характеристикасы, пассажирлар агымын анализлауны да кертеп.....	13
1.7 Жәяүлеләр һәм велосипедларда йөрү шартларының характеристикасы.....	13
1.8 Йөк транспортларының хәрәкәт характеристикасы, коммуналь һәм юл хезмәтләренең транспорт чаралары эшен бәяләү, әлеге транспорт чаралары өчен инфраструктура торышын бәяләү	14
1.9 Юл хәрәкәте куркынычсызлыгы дәрәжәсен анализлау.....	14
1.10 Транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты дәрәжәсен бәяләү, халыкның куркынычсызлыгы һәм сәламәтлегенә	16
1.11 Жирлекнең транспорт инфраструктурасын урнаштыру һәм үстерү шартлары һәм перспективалары характеристикасы.....	16

1.12	Транспорт инфраструктурасын үстерү һәм эшлэтү өчен кирәкле норматив-хокукый базаны бәяләү	17
1.13	Транспорт инфраструктурасын финанслауны бәяләү	18
2	Муниципаль берәмлек территориясендә транспорт сорауы фаразын эшләү, халыкның йөрү һәм йөк ташу күләмнәрен һәм характерын үзгәртү	18
2.1	Жирлекнең социаль-икътисади һәм шәһәр төзелеше үсеше фаразы	18
2.2	Жирлек территориясендә булган транспортка сорау, халыкның йөрү һәм йөк ташу күләме һәм характеры	18
2.3	Транспорт төрләре буенча транспорт инфраструктурасын үстерү фаразы.....	19
2.4	Жирлекнең юл челтәрен үстерү фаразы	19
2.5	Автомобильләштерү дәрәжәсе, юл хәрәкәте параметрлары фаразы.....	19
2.6	Юл хәрәкәте куркынычсызлыгы күрсәткечләрен фаразлау.....	19
2.7	Транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты дәрәжәсен бәяләү, халыкның куркынычсызлыгы һәм сәләмәтлегенә	20
3	Транспорт инфраструктурасын үстерүнең принципаль вариантлары һәм транспорт инфраструктурасын үстерүнең максатчан күрсәткечләре (индикаторлары) буенча аларны эреләндерелгән бәяләү, алга таба тормышка ашыруга тәкъдим ителә торган вариантны сайлап алу	21
4	Транспорт инфраструктурасын үстерү вариантын тормышка ашыруга, транспорт объектларының техник-икътисадый параметрларын, чараларны (инвестицион проектларны) тормышка ашыру чиратлылыгын (инвестиция проектларын) проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чаралар (инвестицион проектлар) исемлегенә)	22
4.1	Транспорт төрләре буенча транспорт инфраструктурасын үстерү фаразы.....	22
4.2	Гомуми файдаланудагы транспортны үстерү, транспорт-күчеп утыру төеннәрен булдыру буенча чаралар	22
4.3	Бердәм парковка пространствосын үстерүне дә кертеп, жиңел автомобиль транспорты өчен инфраструктураны үстерү чаралары.....	22
4.4	Жәяүлеләр һәм велосипед хәрәкәте инфраструктурасын үстерү чаралары	23
4.5	Йөк транспорты, Коммуналь һәм юл хезмәтләре транспорт чаралары	

өчен инфраструктура үсеше буенча чаралар.....	23
4.6 Жирлектәге юллар челтәрен үстерү буенча чаралар.....	23
5 Транспорт инфраструктурасын үстерү вариантын гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чараларны (инвестиция проектларын) финанслау күләмнәрен һәм чыганакларын бәяләү	24
6 Транспорт инфраструктурасын үстерү вариантын гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чараларны (инвестиция проектларын) финанслау күләмнәрен һәм чыганакларын бәяләү	27
7 Институцион үзгәртеп корулар, транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү өлкәсендә эшчәнлекне хокукый һәм мәгълүмати тәмин итүне камилләштерү буенча тәкъдимнәр.....	28

ПАСПОРТ

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Олы Елово авыл жирлеге "муниципаль берәмлеге территориясендә транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасын раслау турында" 2007 ел, 30 нчы июль, 318 нче номерлы карары»

<p>Исем Программалар</p>	<p>Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Олы Елово авыл жирлеге "муниципаль берәмлеге территориясендә транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасын раслау турында" 2007 ел, 30 нчы июль, 318 нче номерлы карары»</p>
<p>Эшләү өчен нигез Программалар</p>	<ul style="list-style-type: none"> - РФ Шәһәр төзелеше кодексы, 29 декабрь 2004 ел, № 190-ФЗ; - 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында"; - «Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлеге турында һәм Россия Федерациясендә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында " 2007 елның 8 ноябрдәге 257-ФЗ номерлы Федераль закон»; - «Транспорт куркынычсызлыгы турында " 09.02.2007 ел, № 16-ФЗ Федераль закон»; - Россия Федерациясе Хөкүмәтендә 2015 елның 25 декабрдәге 1440 номерлы «жирлекләрен, шәһәр округларының транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларына таләпләрне раслау турында " карары»; - «Олы Елово авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә генераль планы.
<p>Программаның Заказчысы</p>	<p>Татарстан Республикасы Алабуга районы администрациясе, 423600, Алабуга шәһәре, Нефтьчеләр пр., 30</p>
<p>Программаны Эшләүче</p>	
<p>Программаның максатлары һәм бурычлары</p>	<p>Программаның максаты-Олы Елово авыл жирлегендә заманча һәм нәтиҗәле транспорт инфраструктурасын үстерү, муниципаль берәмлек халкы өчен транспорт комплексының хәрәкәт иминлеге дәрәжәсен, күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатын һәм үтемлелеген арттыру.</p> <p>Өлеге максатларга ирешү өчен төп бурычларны хәл итәргә кирәк:</p> <ul style="list-style-type: none"> - гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын үстерү һәм камилләштерү чараларын оештыру; - юл йөрү шартларын яхшырту буенча чаралар оештыру ; ; - юл хәрәкәте иминлеген арттыру буенча чаралар оештыру; ; - жәяүлеләр инфраструктурасын үстерү.
<p>Транспорт инфраструктурасын үстерүнең максатчан күрсәткечләре (Индикаторлары)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - гомуми файдаланудагы юлларның озынлыгы; - УДС тыгызлыгы; - тротуарларның озынлыгын арттыру, км;

	<p>- тукталыш пунктларының жиһазланышы, %;</p> <p>- жәлеп итү объектларының вакытлы парковкалары белән тәмин ителеш дәрәжәсенен туры килүе, %.</p>
Программаны тормышка ашыру сроклары һәм этаплары	<p>Программаны тормышка ашыру вакыты: 2019-2035 еллар.</p> <p>Программаны тормышка ашыру этапларга бүлекчәләрне күздә тотмый.</p>
Транспорт инфраструктурасы объектларын (чаралар төркемнәре, Ярдемче программалар, инвестиция проектлары) проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча планлаштырылган чараларны (инвестицион проектларны) эреләндерелгән тасвирлау)	<p>Әлеге программада күрсәтелгән чаралар транспорт чараларыннан, жәяүлеләрдән файдаланучыларның уңайлылығын һәм куркынычсызлығын арттыруга, Олы Елово авыл жирлегенен социаль-икътисади хәлен яхшыртуга юнәлдерелгән.</p>
Күләме һәм финанслау чыганакалары программасын	<p>2019-2035 елларда программа чараларын гамәлгә ашыру өчен кирәкле финанс чараларының гомуми күләме 15445 мең сум тәшкит итәчәк, шул исәптән жирле бюджет акчасы – 85 мең сум, төбәк бюджеты акчасы-15360 мең сум, шул исәптән еллар буенча:</p> <p>2019 елда-1265 мең сум;</p> <p>2020 елда-1355 мең сум.;</p> <p>2019 елда-1265 мең сум;</p> <p>2019 елда-1265 мең сум;</p> <p>2020 елда-1355 мең сум.;</p> <p>Программаны финанслау өчен акча күләме фаразланган характерда һәм ел саен жирле үзидарәнәң вәкиллекле органы тарафыннан төзәтмәләр кертелергә тиеш.</p>

1 Муниципаль берәмлекнең транспорт инфраструктурасы торышы характеристикасы

1.1 Россия Федерациясе субъектының Россия Федерациясе пространство оешмасы структурасында положениесен анализлау, Россия Федерациясе субъектының пространство оешмасы структурасында жирлекнең торышын анализлау

Татарстан Республикасы Россия Федерациясе субъекты булып тора, Россиянең Европа өлеше үзгендә Көнчыгыш Европа тигезлегендә, ике елга-Идел һәм Кама кушылган урында урнашкан. Территориаль Идел буе федераль округы составына керә, Идел буе икътисади районына икътисади яктан карый. Республика башкаласы-Казан шәһәре.

Татарстан Республикасы Киров, Ульяновск, Самара һәм Оренбург өлкәләре, Башкортостан Республикасы, Марий Эл Республикасы, Удмурт Республикасы һәм Чуваш Республикасы белән чиктәш. Карала торган субъектның мәйданы 67 847 км², территориянең озынлыгы – төньяктан көньякка 290 км һәм көнбатыштан көнчыгышка 460 км.

Республиканың муниципаль төзелеше кысаларында, Татарстанның административ-территориаль берәмлекләре чикләрендә 956 муниципаль берәмлек төзелде:

- 2 шәһәр округы;
- Муниципаль районнар;
- 2 шәһәр округы;
- 872 авыл жирлеге.

Алабуга районы Татарстан Республикасының төньяк-көнчыгышында административ-территориаль берәмлек һәм муниципаль берәмлек булып тора. Административ үзәге-Алабуга шәһәре Казан шәһәреннән 215 км ераклыкта урнашкан. Район мәйданы-1362,1 км². Алабуга районы төньякта һәм төньяк-көнчыгышта Удмуртия Республикасы һәм Менделеевск муниципаль районы белән чиктәш, көнчыгышта һәм көньяк-көнчыгышта – Тукай муниципаль районы, Яр Чаллы шәһәр округы, көньякта – Тукай һәм Түбән Кама районнары, көнбатышта – Татарстан Республикасының Мамадыш районы белән чиктәш. Алабуга районы Яр Чаллы агломерациясе составына керә.

Алабуга районы составына бер шәһәр жирлеге (Алабуга шәһәре) һәм 15 авыл жирлеге керә:

- Әлмәт авыл жирлеге;
- Бехтерев авыл жирлеге;
- Әлмәт авыл жирлеге;
- Олы Качык авыл жирлеге;
- Олы Шүрнәк авыл жирлеге;
- Костенеево авыл жирлеге;
- Әлмәт авыл жирлеге;
- Әлмәт авыл жирлеге;
- Мурзиха авыл жирлеге;
- Әлмәт авыл жирлеге;

- Әлмәт авыл жирлеге;
- Әлмәт авыл жирлеге;
- Танай авыл жирлеге;
- Татар Дөм-Дөме авыл жирлеге;
- Яковлево авыл жирлеге

Олы Елово авыл жирлеге Татарстан Республикасының төньяк-көнчыгышында, Алабуга муниципаль районының көнбатыш өлешендә урнашкан. Олы Елово авыл жирлеге Татар Дөм-Дөме авыл жирлеге белән чиктәш, көнчыгышта Морт авыл жирлеге белән, көньяк-көнчыгышта Мурзиха авыл жирлеге белән, көньякта Алабуга муниципаль районының Яковлево авыл жирлеге белән, көнбатышта Мамадыш муниципаль районының Малмыж авыл жирлеге белән чиктәш.

Олы Елово авыл жирлеге составына әлеге закон нигезендә Олы Елово авылы (административ үзәк) керә.

Олы Елово авыл жирлегенң гомуми майданы 5182,7 га тәшкит итә, шул исәптән Олы Елово авылының майданы – 87,7 га (картографик материал буенча).

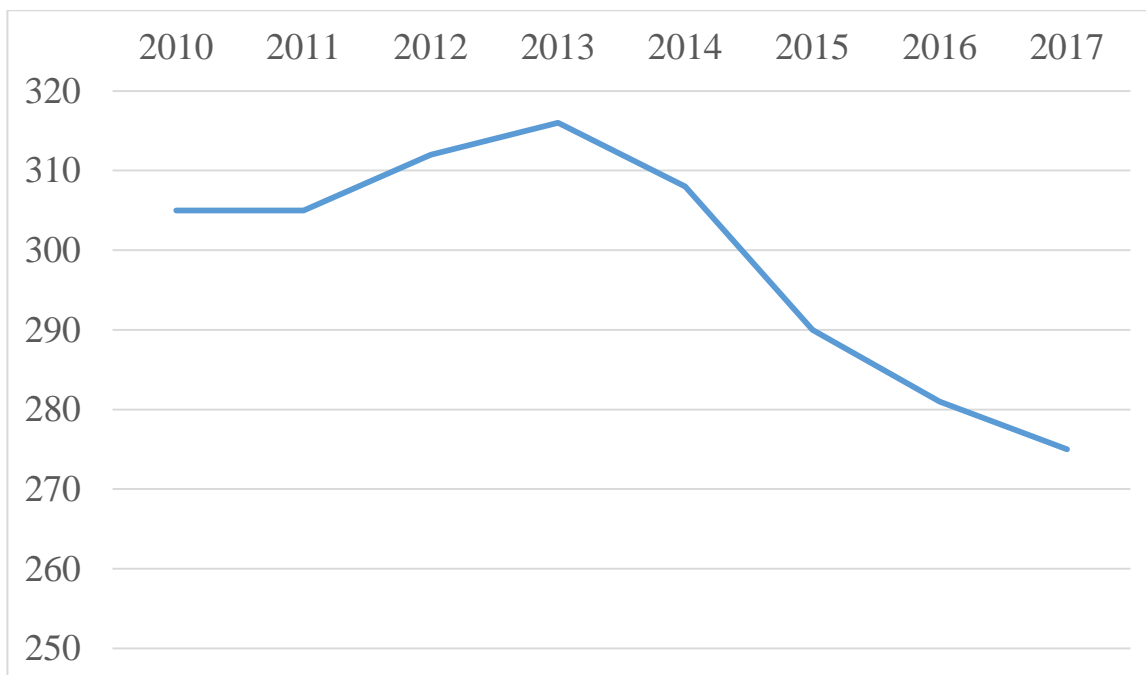
Жирлектә балалар бакчасы, фельдшер-акушерлык пункты, авыл мәдәният йорты, китапханә, элемент бүлеге, «Морт» агрофирмасы ЖЧЖненң авыл хужалыгы предприятиесе (машина-трактор паркы, гараж) бар.

Хәзерге вакытта Алабуга муниципаль районы Олы Елово авыл жирлегенң башка жирлекләре белән «М-7 «Волга»-Олы Шүрнәк»төбәк әһәмиятендәге юл аша элементгә ашырыла. Әлеге юл Олы Елово авыл жирлеге белән көньяктан төньякка таба уза.

1.2 Жирлекнең социаль-икътисади характеристикасы, жирлек территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлегенң характеристикасы, шул исәптән транспорт өлкәсендәге эшчәнлекне дә кертеп, транспорт соравын бәяләү

Икътисади үсеш күрсәткечләренң берсе-халык саны. Халык санын үзгәртү жирлектә тормыш дәрәжәсе, яшәү өчен территориянең жәлеп итүчәнлеге, икътисади эшчәнлек алып бару индикаторы булып тора.

Соңгы 9 елда Олы Елово авыл жирлеге территориясендә халык санын үзгәртү буенча мәгълүмат 1 рәсемдә китерелгән.

1 нче рәсем-Олы Елово авыл жирлегендә халык саны үзгәрү динамикасы

2017 ел мәгълүматлары буенча авыл жирлеге территориясендә 275 кеше яши.

1 рәсемдә тәкъдим ителгән диаграмманы анализлау соңгы елларда халык санын киметү турында нәтижә ясарга мөмкинлек бирә.

Алабуга муниципаль районының Хужалык исәбе күрсәткечләре буенча, 15 авыл жирлеге арасында халык саны буенча Олы Елово 14 нче урында тора. Аның халкында балалар өлеше-районда иң югарыларның берсе (19,0 %; икенче урын). Пенсия яшендәге затларның чагыштырма авырлыгы буенча (24,7 %) жирлек унынчы, ә эшкә яраклы халык өлеше буенча (56,3%) 11 нче урында. Демографик йөкләнеш буенча (775) Олы Елово авыл жирлеге районның авыл жирлекләре арасында бишенче урында тора.

Олы Елово авыл жирлегенең икътисади системасы агросәнәгать комплексын һәм инфраструктура тармакларын үз эченә ала. Авыл жирлеге житештерүнең нигезен авыл хужалыгы тәшкил итә. Олы Елово авыл жирлегендә «Морт» агрофирмасы ЖЧЖ (машина-трактор паркы, гараж), ындыр табагы, ашлык склады эшли.

Авыл жирлегенең инфраструктура предприятиеләре социаль хезмәт күрсәтү учреждениеләре һәм административ-идарә оешмалары тарафыннан тәкъдим ителгән.

«Алабуга муниципаль районы Олы Елово авыл жирлегенең социаль-икътисади үсеш дәрәжәсенен характеристикасы» муниципаль берәмлеге Паспорты мәгълүматлары буенча, 2011 елның 1 гыйнварына Олы Елово авыл жирлеге территориясендә 13 шәхси эшмәкәр теркәлгән.

1.3 Транспорт инфраструктурасы эшчәнлегенең характеристикасы һәм эш күрсәткечләре

Олы Елово авыл жирлегенең транспорт системасы үсеше жирлектә яшәүчеләрнең тормыш сыйфатын яхшыртуда мөһим шарт булып тора.

Транспорт, башка инфраструктура тармаклары белән беррәттән, социаль һәм икътисади максатларга ирешүдә мөһим инструмент булып, жәмгыять тормышының база шартларын тәэмин итә.

Транспорт үсешендәге проблемалар социаль үсешнең акрынаюына һәм бердәм икътисадый киңлек формалаштыруга куркыныч тудыра. Аларны тиз арада хәл итү милли икътисадның тотрыклы үсеш фазасына күчү шартларында аеруча мөһим.

Алабуга муниципаль районының транспорт инфраструктурасы Татарстан Республикасының транспорт челтәренә интеграцияләнгән һәм автомобиль, торбаүткәргеч, тимер юл, авиация транспортлары белән тәмин ителгән.

Автомобиль юллары-жирлекнең транспорт системасының мөһим өлеше. Халыкның икътисади үсеше һәм тормыш сыйфаты транспорт-эксплуатация халәте һәм үсеш дәрәжәсенә бәйле.

Олы Елово авыл жирлегенең транспорт каркасы гамәлдәге региональ һәм жирле автомобиль юллары челтәрләреннән формалашкан.

Олы Елово авыл жирлегенең Татарстан Республикасының башка районнары һәм Россия төбәкләре белән транспорт элементәсе хәзерге вакытта «М-7 «Волга»- Олы Шүрнәк» төбәк автомобиль юлы аша гамәлгә ашырыла, ул жирлек аша төньяктан көньякка һәм көньяк юнәлештә М7 «Волга»га чыга. !!

1.4 !

! Алар жирлек территориясен күрше территорияләр, авыл жирлеге торак пунктлары белән тоташтыралар, жирлекнең барлык торак пунктларының тормыш-көнүрешен тәмин итәләр, жирлекнең үсеш мөмкинлекләрен билгелиләр, алар буенча йөк һәм пассажирлар йөртәләр. Авыл жирлегенең тотрыклы икътисадый үсешенә ирешү, жирле житештерүчеләрнең конкуренциягә сәләтен арттыру һәм халыкның тормыш сыйфатын яхшырту мәсьәләләрен хәл итү автомобиль юллары челтәренә үсеш дәрәжәсенә бәйле.

Алабуга муниципаль районы составындагы Олы Елово авыл жирлеге территориясендә жирле әһәмияттәге автомобиль юллары исемлеге, тикшерелә торган муниципаль берәмлекнең Генераль планы мәгълүматлары буенча 1 нче таблицада күрсәтелгән.

1 нче Таблица-Олы Елово авыл жирлеге территориясендә автомобиль юллары Исемлеге

№ яналыклар ар Архивы	Юл исеме	Озынлык, км	Тибы өслеге
Бер	Олы Елово авылы янында биотермик чокырга керү	0,8	асфальт-бетон
Ике	Олы Елово авылы янындагы объектларга керү	0,2	грунтовое

А
авыл жирлеге территориясе буенча узучы «М-7 «Волга»- Олы Шүрнәк» төбәк юлы транспорт системасына сизелерлек йогынты ясай. Тикшерелгән муниципаль берәмлек чикләрендә элек автотрассада транспорт агымының интенсивлыгы жирлекнең башка транспорт артерияләре белән чагыштырганда шактый югары. «М-7 «Волга»- Олы Шүрнәк» автоюлы буенча башкарыла торган корреспонденция күләме зур булу сәбәпле, Олы Елово авыл жирлеге территориясендә, каралучы автотрасса янында әйләнә-тирә мохит һәм халык сәламәтлеге өчен уңайсыз фон барлыкка килә, дип билгеләп үтәргә мөмкин: югары дәрәжәдә тавыш та керми, атмосфера һавасын пычрату, тискәре йогынты туфракка янында автомобиль юлы. Шуңа бәйле рәвештә юлны төзекләндерү таләп ителә.

Жирле юллар өлешендә (төбәк автоюлын исәпкә алмаганда) экологик йөкләнеш юл хәрәкәтендә катнашучылар тарафыннан түбәндәге хәлләр аркасында түбән дип бәяләнә:

- югары булмаган әһәмияте хәрәкәте һәм загрузки УДС;

- гомуми агымда йөк транспорт чараларының аз өлеше;
- заторовых хәлләр булмау.

Олы Елово авыл жирлегенә терәк чөлтәренәң жирле автомобиль юлларында транспорт агымының тизлегенә тулаем алганда юл хәрәкәткә иминлеген тәэмин итүчә зурлыкларга туры килә

Юлларга хезмәт күрсәтү подрядчы оешма тарафыннан ел саен төзелә торган «Олы Елово авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегенә территориясендә муниципаль автомобиль юлларын, тротуарларны һәм юл корылмаларын карап тоту буенча эшләр комплексын үтәүгә муниципаль контракт буенча гамәлгә ашырыла. Эшләр составына керә:

- үз эченә юл киёмнәрен, бүлеп бирелгән полосаны, жир полотносын, су бүлү системасын, юл корылмаларын – юлларны төзекләндерү элементларын карап тоту; яшелләндерү; хәрәкәт иминлеген һәм хәрәкәткә оештыру һәм башка эшләрне алган, алар нәтижәсендә гамәлдәгә норматив документ нигезендә юлларның, тротуарларның һәм юл корылмаларының транспорт-эксплуатацион торышына булышлык күрсәтелә.;

- көрәш белән кышкы тайгакстыю белән урып-жыю кар валов, юл кырыеннан;
- автобус тукталышларын карап тоту һәм тукталышлар янындагы территория;
- янадан килү һәм тузган горизонталь тамганы торгызу;
- юл чатларын, жәяүлеләр кичү урыннарын, жәяүлеләр кичү юллары индикаторларын карап тоту;
- заказчының тиешле күрсәтмәсә буенча тизлеккә мәжбүри киметү өчен ясалма тигезсезлекләренә монтажлау/демонтажлау;
- юл билгеләрен карап тоту, монтажлау (урнаштыру) һәм сүтү эшләр, заказчы тарафыннан бирелгән юл билгеләрен урнаштыру схемасы нигезендә.

Эшләрне башкару сыйфатын тикшерү килештерелгән график буенча, расланган критерийлар нигезендә муниципаль автомобиль юлларын карап тоту сыйфатын бәяләүнең йомгаклау актын төзү белән гамәлгә ашырыла.

Муниципаль берәмлекнең урам-юл чөлтәре житешсезлекләренә жирлекнең урам-юл чөлтәре өлешендә каты өслек булмау һәм жәяүлеләр хәрәкәтен тәртипкә салу өчен кирәкле тротуарларның булмавы керә.

1.5 Авыл жирлегендә транспорт чаралары паркы составын һәм автомобильләштерү дәрәжәсен анализлау, парковкалар (парковка урыннары белән тәэмин итү)

Машина куя урыннарын урнаштыру һәм транспорт чараларын туктату параметрлары буенча алынган мәгълүматны анализлау парковка пространствосына ихтыяжны канәгатьләндерү дәрәжәсен һәм аның тарафыннан юл чөлтәренә тудырыла торган йөкләнешкә бәяләргә мөмкинлек бирәчәк.

"Олы Елово авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегенә территориясендә автотранспортны саклау жирлек халкының үзенә тартып торган объектлары һәм йорт яны участкалары чикләрендә башкарыла.

«Олы Елово авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегенә территориясендә транспорт чараларының актив паркына сан ягыннан һәм сыйфатлы анализ ясау өчен Россия Федерациясә Федераль салым хезмәте (ФСХ) хисаплары кулланылды. Олы Елово авыл жирлегенә буенча транспорт саны 2016 елга 98 транспорт чарасы тәшкит иткән. Авыл жирлегенә территориясендә теркәлгән транспорт чараларының күпчелеген жинел автомобильләр тәшкит итә.

Алынган мәгълүматларга караганда, Олы Елово авыл жирлегендә 1000 кешегә 356 жиңел автомобиль йөртелә.

1.6 Гомуми файдаланудагы транспорт чараларының эш характеристикасы, пассажирлар агымын анализлауны да кертеп

Пассажирлар транспорты халыкка хезмәт күрсәтү өлкәсенең мөһим элементы булып тора, аннан башка жәмгыятьнең нормаль эшләве мөмкин түгел. Ул халыкның житештерү, көнкүреш, мәдәни максатларга бәйлә күчмә хәрәкәтләргә булган ихтыяжын канәгатьләндерүгә юнәлдерелгән.

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының Олы Елово авыл жирлеге территориясе буенча 103 нче номерлы муниципаль маршрут буенча Даими шәһәр яны автобусларында пассажирлар йөртү гамәлгә ашырыла.

Авыл жирлеге территориясендә " Елово торак пункты»жәмәгәт транспортының бер тукталыш пункты урнашкан. Бу тукталышта тиешле юл билгесе, автобус павильоны, утырту майданчыгы һәм стационар тышкы электр уты юк, әмма тукталыш майданчыгы бар һәм ИП янында жәяүлеләр кичү урыны урнашкан.

Пассажирлар йөртүне гамәлгә ашыру даими пассажирлар йөртү муниципаль маршрутларының расланган реестры нигезендә гамәлгә ашырыла. Гомуми файдаланудагы маршрут пассажир транспорты системасы куелган бурычларны үти. Проблемалар арасында искергән күчмә составның уңайлылыкның һәм экологиянең түбән күрсәткечләре белән файдаланылуын билгеләп үтәргә кирәк. Тукталыш объектлары гамәлдәге нормативларга туры китереп тиешле күләмдә жиһазландырылмаган.

1.7 Жәяүлеләр һәм велосипедларда йөрү шартларының характеристикасы

Жәяүлеләр хәрәкәте корреспонденцияләренә иң кулай төре булып тора, чөнки транспорт инфраструктурасына иң аз таләпләр куела, әйләнә-тирә мохитне пычратуга һәм таушалуга бәйлә тискәре нәтижеләргә китерми, шулай ук халыкның сәламәтлек дәрәжәсен арттыруга ярдәм итә. Әмма гражданның уңайлы һәм куркынычсыз хәрәкәт итүе өчен, юл хәрәкәтен оештыруның тиешле техник чараларын кулланып, урам-юл чөлтәрен кирәкле жәяүлеләр элементләре белән тәэмин итәргә кирәк.

Олы Елово авыл жирлеге урамнарының һәм юлларының күп өлеше тротуарлар һәм жәяүлеләр юллары белән тәэмин ителмәгән. Авыл жирлегенә урам-юл чөлтәрен заманча жәяүлеләр инфраструктурасы белән төзекләндерү кайбер бурычларны хәл итәргә мөмкинлек бирәчәк:

- жәяүлеләр хәрәкәте иминлеген һәм уңайлылыгын арттыру;
- авыл жирлеге торак пунктларының жәяүлеләр өчен үтемләгән тәэмин итү;
- жирлек халкының жәяүле хезмәт миграцияләренә, ягъни хезмәт кушымтасы урыннарына күчүнең сыйфатын күтәргә;
- авыл жирлеге белән үзәк район арасында жәяүлеләр элементсен тәэмин итәргә;
- мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектларының жәяүлеләр өчен уңайлы булуын тәэмин итү;
- жирлектәге торак пунктлар эчендә жәяүлеләр элементсен арттыру;
- туристлыкны рекреацияләү һәм үстерү максатларында, мәдәни мирас статусына ия тарихи-ландшафт комплексларын жәяүлеләр маршрутлары белән тәэмин итәргә.

Тикшерелүче муниципаль берәмлекнең урам-юл чөлтәре тышкы электр яктырту белән

жиһазландырылмаган.

Велосипед хэрэкәте жәяүлеләр йөри торган урыннардагы кебек үк өстенлекләргә ия, өстәвенә, корреспонденция дә зур араларга туры килә. Жирлек территориясендә велосипедта йөрү өчен махсус юллар каралмаган. Велосипедчылар хэрэкәте гомуми файдаланудагы юллардагы юл хэрэкәте кагыйдәләре таләпләренә туры китереп гамәлгә ашырыла.

1.8 Йөк транспортларының хэрәкәт характеристикасы, коммуналь һәм юл хезмәтләренә транспорт чаралары эшен бәяләү, әлеге транспорт чаралары өчен инфраструктура торышын бәяләү

Грузовой транспорт являється основним видом транспорта для перемещения грузов от места производства к месту потребления. Шулай итеп, йөк ташучы транспорт-авария юллары аша үтә торган төп юл-транспорт поселоклары, шулай ук үзәк үзәк юл буйлары һаваның пычрануы, йөк төягеч-транспорт чөлтәре авыл жирлегенә кимүенә бәйле.

Муниципаль берәмлектә йөк транспорты хэрәкәтенә төп маршрутлары «М-7 «Волга»-Олы Шүрнәк» федераль әһәмияттәге автомобиль юлы буйлап уза.

Авыл жирлеге территориясендә «Морт» агрофирмасы ЖЧЖенә (машина-трактор паркы, гараж) авыл хужалыгы предприятиеләре, ындыр табагы, ашлык склады төп урыннар булып тора.

1.9 Юл хэрәкәте куркынычсызлыгы дәрәжәсен анализлау

Юл-транспорт һәләкәтләре турындагы мәгълүматларга һәръяклы анализ ясау юл хэрәкәте иминлеген тәмин итү һәм оештыру эшенә иң мөһим өлешләренә берсе булып тора.

Бүгенге көндә автомобиль юлларында аварияләр проблемасы транспорт чаралары паркы артуга, юл-транспорт инфраструктурасында катнашучыларның юл хэрәкәте таләпләренә туры килмәүгә һәм машина йөртүчеләренә дә, жәяүлеләренә дә дисциплинасы бик түбән булуга бәйле рәвештә аеруча кискенләшә бара.

Хәзерге вакытта торақ пунктларның юлларында һәм урамнарында, шулай ук Төбәк һәм федераль әһәмияттәге трассаларда юл хэрәкәте иминлеген тәмин итү, юл-транспорт һәләкәтләрен кисәтү һәм аларның авыр нәтижеләрен киметү транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерүнең актуаль бурычларының берсе булып тора.

¹²Авариялелек статистикасын анализлау өчен беренчел мәгълүматлар сыйфатында РФ Юл хэрәкәте иминлеген тәмин итү буенча Баш идарәнең (ЮХИДИ) аварияләр статистикасы, РФ Эчке эшләр министрлыгы тарафыннан бирелгән ачык мәгълүматлар кулланылды.

---

¹Юл хэрәкәте иминлеге торышы күрсәткечләре [электрон ресурс] - керү режимы: <http://stat.gibdd.ru/>, ирекле. – Загл. белән экран.

²Юл хэрәкәте иминлеге торышы күрсәткечләре [электрон ресурс] - керү режимы: <http://stat.gibdd.ru/>, ирекле. – Загл. белән экран.

2017 елда Алабуга районында 140 учет юл-транспорт һәлакәте булган. Әлеге юл-транспорт һәлакәтләре нәтижәсендә 12 кеше үлгән, 188 кеше яраланган. 2017 елда социаль куркыныч 100 мең кешегә 14 һәлак булган. 2017 ел эчендә зыян күрүчеләрнең гомуми саныннан (һәлак булучылар һәм яраланучылар) юл-транспорт һәлакәтләрендә һәлак булучыларның өлеше буларак исәпләнгән нәтижәләрнең авырлыгы 6% тәшкил итте. Шулай итеп, 2017 елда Алабуга районы юлларында аварияләр саны шактый түбән иде, дип нәтижә ясарга була.

Автомобиль юлларында аварияләр проблемасы аеруча зур әһәмияткә ия юл-транспорт инфраструктурасының туры килмәвенә бәйле кискенлек жәмгыятьнең һәм дәүләтнең Куркынычсыз юл хәрәкәтендә булган ихтыяжларына, тәэмин итү системасы эшчәнлегенә житәрлек дәрәжәдә нәтижәле булмасы юл хәрәкәте куркынычсызлыгы һәм бик түбән дисциплинада катнашучылар юл хәрәкәте кагыйдәләрен бозу.

Күләмне киметкәндә транспорт чаралары паркын арттыру автомобиль юлларын төзү, реконструкцияләү һәм ремонтлау житәрлек түгел автомобиль юлларын карап тоту буенча финанслау начараюга китерде хәрәкәт шартлары.

Жирлектәге торак пунктлар урамнарында һәм автомобиль юлларында юл хәрәкәте куркынычсызлыгын тәэмин итү, юл-транспорт һәлакәтләрен кискетү һәм аларның авыр нәтижәләрен киметү бүгенге көндә иң актуаль мәсьәләләрнең берсе булып тора. Киләчәктә автомобиль юлларының торышы начар булу, шәхси автотранспортның саны арту һәм юл хәрәкәтен оештыру техник чараларының камил булмасы аркасында хәл начарланарга мөмкин.

Авыр нәтижәләр белән юл-транспорт һәлакәтләренең төп сәбәпләре юл хәрәкәте куркынычсызлыгы дәүләт инспекциясе белешмәләре тора: хәрәкәт тизлегенә конкрет юл шартларына туры килмәве, исерек хәлдә автомобиль белән идарә итү, тизлек режимын бозу, юл йөрү кагыйдәләрен бозу һәм жәяүлеләрнең юл хәрәкәте кагыйдәләрен бозуы.

Шул сәбәпле, коррупция ухудшения хәлне белән аварийностью һәм булу юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү проблемалары озак сроклы стратегияне эшләү һәм тормышка ашыру, барлык кызыксынучы хезмәтләр һәм халыкның, жирле үзидарә органнарының тырышлыгын координацияләү таләп ителә. Килеп туган проблеманың кискенлеген киметү максатында программа-максатчан ысулны куллану ирешергә мөмкинлек бирәчәк:

- жирле үзидарә органнары эшчәнлеген координацияләү;
- юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру;
- чаралар комплексын тормышка ашыру, шул исәптән профилактик характердагы, зыян күрүчеләр белән юл-транспорт һәлакәтләре санын киметү, шулай ук юл-транспорт һәлакәтләре нәтижәсендә һәлак булучылар санын киметү буенча. Юл-транспорт аварияләренә бәйле проблемаларны нәтижәле хәл итү һәм аның күрсәткечләрен киметүне тәэмин итү өчен юл хәрәкәте иминлеген арттыру буенча чараларны системалы рәвештә гамәлгә ашыруны дәвам итү һәм аларның финанс ресурслары белән тәэмин ителеше кирәк.

«Россия Федерациясендә стратегик планлаштыру турында» 28.06.2014 ел, № 172-ФЗ Федераль закон жирле үзидарә дәрәжәсендә муниципаль берәмлекләрдә юл хәрәкәте иминлегенә тиешле дәрәжәсен тәэмин итү мәсьәләләрен хәл итүнең программ максатчан методын гамәлгә ашыру инструменты буларак максатчан муниципаль программа билгели. Баян ителгәннәрне исәпкә алып, актуальлек турында нәтижә ясарга мөмкин махсус муниципаль программа кысаларында юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү өлкәсендә эшне дәвам итүнең нигезле зарурилыгы бар.

1.10 Транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты дәрәжәсен бәяләү, халыкның куркынычсызлыгы һәм сәламәтлегенә

Автомобиль транспорты һәм автотранспорт комплексы инфраструктурасы әйләнә-тирә мохитне пычратуның төп чыганаclarына керә.

Һава бассейнының автотранспорт чыганаclarы белән пычрануының төп сәбәбе-автотранспорт санын арттыру, аның тузганлыгы һәм сыйфатсыз ягулык.

Эчке яну двигательләренең эшкәртелгән газларында зарарлы матдәләр һәм кушылмалар, шул исәптән канцерогеннар бар. Нефть продуктлары, шиннарның тузу продуктлары, тормоз накладкалары, юл катламнарын бозга каршы торучы хлоридлар юл буе полосаларын һәм су объектларын пычрата.

Эчке яну двигательләренең чыгу компоненты (тавыштан тыш) – углерод окисе (угар газы) – кеше, хайваннар өчен куркыныч, концентрациягә бәйле рәвештә, төрле дәрәжәдә агулану тудыра. Автомобильләр һәм пычраткыч матдәләр катнашмалары үзара тәэсир итешеп, һавада тагын да агрессиврак яңа матдәләр барлыкка килергә мөмкин. Автомобиль юлларына якын-тирә территорияләрдә су, туфрак һәм үсемлекләр кайбер канцероген матдәләргә йөртәләр. Биредә яшелчә, жиләк-жимеш үстерү һәм терлекләргә үләнне ашату рөхсәт ителми.

Автотранспортның әйләнә – тирә мохитне пычратуға тискәре йогынтысын киметү эшендә төп юнәлешләргә берсе булып альтернатив ягулыкны-сыекландырылган газны куллануны киңәйтү, юлларны тәзекләндерү, двигательләр эшен контрольдә тоту тора.

Гигиена нормативларына туры килми торган һава пробаларының 50% тан артыгын автомагистральләрдә сайлап алынган пробалар тәшкил итә.

Алабуга районының автомагистральләрендә стационар күзәтү постлары юк.

1.11 Жирлекнең транспорт инфраструктурасын урнаштыру һәм үстерү шартлары һәм перспективалары характеристикасы

Алабуга муниципаль районы Олы Елово авыл жирлегенә «транспорт инфраструктурасын үстерү» бүлекчәсен эшләүнең төп максаты-халык ихтыяclarына туры китереп автомобиль юлларын үстерүгә, жирлек икътисадының нәтижеләлеген һәм конкурентлыгын арттыруға, таләп ителә торган техник торышны, үткәрү сәләтен, юл чөлтәренә куркынычсызлыгын һәм тыгызлыгын тәэмин итүгә юнәлдерелгән чаралар эшләү.

Региональ юллар Татарстан Республикасы милкә булып тора һәм шуңа бәйле рәвештә төп чаралар аларны саклауға, модернизацияләүгә һәм үстерүгә юнәлдерелгән.

Хәзерге вакытта «мәгариф», «сәламәтлек», «АПКны үстерү» һәм башка милли проектларны гамәлгә ашыру кысаларында торак пунктларны транспорт элементләре белән тәэмин итү юл чөлтәрен үстерү өлкәсендә иң мөһим бурычларның берсе булып тора.

Югарыда санап үтелгән проектларны тормышка ашыру күп очракта авыл жирлегендә яшәүче халык өчен урта һәм һөнәри белем һәм медицина ярдәме алу мөмкинлеген тәэмин итү белән бәйле.

Транспорт инфраструктурасын алга таба үстерү өчен жирле әһәмияткә ия булган юлларны реконструкцияләү, торак пунктларга илтүче асфальт-бетон юллар төзү кирәк.

Олы Елово авыл жирлегенә планлаштырылган транспорт каркасы федераль, региональ һәм жирле әһәмияттәге автомобиль юлларыннан формалаша, алар муниципалитетлар эчендәгә һәм муниципальара корреспонденцияләрдә халыкның ихтыяclarын тулысынча тәэмин итә алачак

Торак пунктларның урам-юл челтәрен үстерү буенча чаралар
Алабуга муниципаль районының Олы Елово авыл жирлеге составына керә торган торак пунктларда урамнар һәм юллар төзүгә һәм урамнарны һәм юлларны реконструкцияләүгә юнәлдерелгән.

1.12 Транспорт инфраструктурасын үстерү һәм эшлätү өчен кирәкле норматив-хокукый базаны бәяләү

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы «Олы Елово авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең транспорт инфраструктурасы эшчәнлеге һәм үсеше тиешле дәрәжәдә алып барыла:

- Россия Федерациясе шәһәр төзелеше кодексы;
- «Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлеге турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хақында " 2007 елның 8 ноябрәндәге 257-ФЗ номерлы Федераль закон»;
- «Юл хәрәкәте иминлеге турында " 1995 елның 10 декабрәндәге 196-ФЗ номерлы Федераль закон»;
- РФ Хөкүмәтенең «юл хәрәкәте кагыйдәләре турында " 23.10.1993 ел, № 1090 карары»;
- Алабуга муниципаль районы муниципаль берәмлегенең территориаль планлаштыру схемасы (21.12.2010 ел, № 20-14/17538);
- Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Олы Елово авыл жирлеге Советының 2012 елның 17 декабрәндәге 95 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы «Олы Елово авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең генераль планы белән расланган.

Татарстан Республикасы Алабуга районы " Олы Елово авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең транспорт инфраструктурасын үстерү һәм эшлätү өчен кирәкле норматив-хокукый база, нигездә, формалаштырылган.

Олы Елово авыл жирлеге генераль планы чаралары белән гамәлдә булмаган мөгезле эре терлек фермасы территориясенең бер өлешен 5 класс зыянлы (11,2 га) житештерү объектларының перспективалы үсеше территориясе итеп күз алдында тоталар.

Генераль план, Алабуга муниципаль районының Схемойтерриториаль планлаштыру схемасына ярашлы рәвештә, Олы Елово авылы янындагы мөгезле эре терлек фермасы урынында резерв авыл хужалыгы майданчыгы бүлеп бирү күздә тотыла. Моннан тыш, Генераль план белән, Олы Елово авылы янындагы файдаланылмый торган территорияләр урынында агросәнәгать комплексы объектларының перспективалы үсеше өчен (2,97 га) территорияне булдыру тәкъдим ителә.

Генераль план нигезендә, 14,4 гектар территорияне шәхси торак төзелеше өчен (Олы Елово авылы) үзләштерүгә тәкъдим ителә.

Шулай ук Генераль план нигезендә халыкка хезмәт күрсätү системасын үстерү максатларында шәһәр төзелеше эшчәнлеге өлешендә түбәндәге чаралар күздә тотыла:

- 48 урынлык балалар бакчасы бинасында башлангыч мәктәп белән берләштерелгән өстәмә белем бирү учреждениеләрен оештыру;
- Олы Елово авылында мәдәният йорты янында 600 кв .м (40м*15м) майданлы теннис кортын төзү;
- сәүдә майданында 79кв.м. сәүдә предприятиеләре төзелеше;
- 1 автомобильгә янгын депосының яңа бинасын төзү;
- яңа майданы 0,56 га булган төзелеш эшләре;

- зиратларны ябу, 99 га (Су саклау зонасында урнашу сәбәпле).

1.13 Транспорт инфраструктурасын финанслауны бәяләү

Татарстан Республикасы Алабуга районы Олы Елово авыл жирлегенә Советлар тарафыннан " Олы Елово авыл жирлегенә 2017 елга һәм 2018-2019 елларга план чорына бюджеты турында»Карар кабул ителде.

Карар кысаларында авыл жирлегенә чикләрендә урам-юл челтәрен төзекләндерү максатыннан автомобиль юллары һәм инженерлык корымналары төзү һәм аларны карап тоту буенча чаралар күздә тотыла.

Финанслау чыганагы-муниципаль берәмлек акчалары. Гамәлгә ашыру өчен еллар буенча финанслау каралган:

- 2017 ел-88,6 мең сум;
- 2018 ел-86,4 мең сум;
- 2019 ел-88,6 мең сум;

2 Муниципаль берәмлек территориясендә транспорт сорауы фаразын эшләү, халыкның йөрү һәм йөк ташу күләмнәрен һәм характерын үзгәртү

2.1 Жирлекнең социаль-иқтисади һәм шәһәр төзелешенә үсешенә фаразы

Торак төзелешенә заманча тенденцияләре шундый ки, торак фондының төп күләм халыкның үз акчалары (уртача керемнәре уртачадан югарырак булган гаиләләр) хисабына кертелә, дәүләт финанславы, нигездә, максатчан программалар кысаларында тормышка ашырыла һәм әкрәнләп кими бара.

Авыл жирлегенә социаль-иқтисади һәм шәһәр төзелешенә үсешенә агымдагы күрсәткечләре анализланганда, түбәндәге күрсәткечләр билгеләнә:

- авыл жирлегенә торак пунктларының жәяүлеләр өчен үтемлеләген тәәмин итү;
- халык ихтыяжын канәгатьләндерә;
- житештерү объектлары халык яши торган урыннар янында урнашкан, бу корреспондентларның төп төрен – хезмәттәге.

Олы Елово авыл жирлегендә торак төзелешенә үстерү территорияль резервлар хисабына күздә тотыла.

2017 ел мәгълүматлары буенча авыл жирлегенә территориясендә 275 кеше яши.

Олы Елово авыл жирлегенә генераль планы чаралары белән гамәлдә булмаган мөгезле эре терлек фермасы территориясенә бер өлешен 5 класс зыянлы (11,2 га) житештерү объектларының перспективалы үсешенә территориясә итеп күз алдында тотыла.

2.2 Жирлек территориясендә булган транспортка сорау, халыкның йөрү һәм йөк ташу күләмә һәм характеры

Муниципаль берәмлектә чагыштырмача тотрыклы демографик һәм социаль-иқтисади вәзгыять хисап чорында муниципаль берәмлек территориясендә халыкның хәрәкәт итү күләмә һәм характеры сизелерлек үзгәргә реаль алшартлар булмау турында нәтижә ясарга мөмкинлек бирә.

Жирлек территориясендә транспортның төп төре Автомобиль транспорты булып тора, автомобиль

транспорттында йөк ташу күләме тотрыклы.

2.3 Транспорт төрләре буенча транспорт инфраструктурасын үстерү фаразы

Үткәрелгән анализ нәтижәсендә, урам-юл челтәрен төзекләндерү һәм автомобиль юлларын карап тоту буенча тиешле чаралар күрелмәгән очракта, юл катламының нык искерүе һәм авыл жирлегенә территориясендә корреспонденцияләрнең тормышка ашу тизлегенә һәм комфортлары кимүе фаразлана, дип нәтижә ясарга мөмкин.

2.4 Жирлекнең юл челтәрен үстерү фаразы

Тулаем алганда, Олы Елово авыл жирлегенә юл челтәре үсешендә транспорт ихтыяжының һәм транспорт инфраструктурасының агымдагы торышын исәпкә алып, кирәккә юк.

Әмма жирлекнең генераль планы нигезендә, кайбер автомобиль юллары төзү фаразлана:

- Олы Елово авылы янында биотермик чокырга керү;
- тәкъдим ителгән зиратка керү юлы.

Шулай ук Олы Елово авылының урам-юл челтәрен үстерү һәм торак пункт территориясендә урамнарны реконструкцияләү буенча чаралар күздә тотыла.

2.5 Автомобильләштерү дәрәжәсе, юл хәрәкәте параметрлары фаразы

2035 елга кадәр озак сроклы чорга Алабуга районы халкының шәхси жиңел автомобильләр белән тәэмин ителеше фаразлана:

- 2020 елда-1000 кешегә 321 автомобиль;
- 2035 елда-1000 кешегә 494 автомобиль.

Юл хәрәкәте параметрларын билгеләү юлда аварияләргә киметү буенча чараларны билгеләгәндә, шулай ук кисешүдә юл хәрәкәтен жайга салуны камилләштерү өчен аерылгысыз бер өлеш булып тора. Юл хәрәкәтенә төп параметрларына түбәндәгеләр керә: хәрәкәт ешлыгы, Яшел сигналга килү ешлыгы, транспорт агымын китерүнең динамик коэффициенты, автомобильләр чиратын киметү интервалы, хәрәкәт полосасын йөкләү коэффициенты, циклда яшел сигнал өлеше, чиратның артуы коэффициенты, автомобильләрдә һәм метрларда чиратның уртача озынлыгы, автомобиль тукталышларының чагыштырмача саны, тукталышсыз үтү коэффициенты.

Олы Елово авылы урам-юл челтәренә күпчелек өлешен үзгәртеп кору һәм автомобильләштерү дәрәжәсен арттыру хисабына транспорт чаралары хәрәкәте өчен уңай шартлар тудыру хисабына хәрәкәтнең интенсивлыгын арттырырга мөмкин. Яңа автомобиль юлларын төзү жирлекнең юл челтәренә үткәрүчәнлеген арттырырга мөмкинлек бирәчәк.

Жирле эһәмияттәге автомобиль юллары төзелеше буенча фараз чорларда күздә тотылган чараларны исәпкә алып, юл челтәренә тыгызлыгы артачак.

2.6 Юл хәрәкәте куркынычсызлыгы күрсәткечләрен фаразлау

Киләчәктә түбәндәге сәбәпләр аркасында хәл начарланарга мөмкин:

- халыкның даими рәвештә арта баручы мобильлегенә;

- хэрэкэттэ катнашучылар тарафыннан юл хэрэкате иминлеге талэплэренэ күплэп игътибар итмэу;
- автомобиль юлларының торышы канэгатылэнерлек түгел;
- юл хужалыгының техник дэрэжэсе житэрлек түгел;
- юл хэрэкатен оештыруның техник чараларын камиллэштэрү.

Вэзгыятнең тискэре үсешенэ юл куймас өчен, кирэк:

- Олы Елово авыл жирлеге торак пунктларының гомуми файдаланудагы автомобиль юлларында һәм урам-юл челтэрендэ юл хэрэкате иминлеген тээмин итүнең заманча системасын булдыру;

- халык арасында, шул исэптэн балигъ булмаганнар арасында да, хокукый анны күтэрү һәм куркыныч тэртипне кисэту;

- 1

Өгэр дэ исэп-хисап вакытында элге чаралар гамэлгэ ашырылса, юл хэрэкате куркынычсызлыгы күрсэткелэренен фаразлары уңайлы.

2.7 Транспорт инфраструктурасының эйлэнэ-тирэ мохиткэ тискэре йогынты дэрэжэсен бэялэу, халыкның куркынычсызлыгы һәм сэлэмэтлегенэ

Транспорт инфраструктурасының эйлэнэ-тирэлеккэ зыянлы йогынтыны киметү өлкэсендэге бурычлары булып тора:

- транспортның кеше саулыгына зыянлы йогынтысын йогынты күләмен, ташландыклар һәм ташландыклар күләмен, барлык төр транспортта калдыклар санын киметү хисабына киметү;

- транспорт чараларын ягулыкның экологик чиста төрлэренэ күчүнэ мотивациялэу.

Транспортның эйлэнэ-тирэ мохиткэ зыянлы йогынтысын һәм килеп туган зыянны киметү өчен кирэк:

- транспортның хава һәм су тирэлегенэ һәм кеше сэлэмэтлегенэ экологик куркынычсыз транспорт чараларын куллану хисабына зыянлы йогынтысын киметергэ;

- ягулык-энергетика ресурсларының альтернатив чыганаclarында (нефть чыгышында) эшлэуче транспорт чараларын куллануны стимуллаштырырга.

Транспорт-юл комплексының эйлэнэ-тирэлеккэ тискэре йогынтысын киметү өчен автотранспорт чараларының санын арттыру һәм автомобиль юлларында хэрэкат ешлыгын арттыру шартларында түбэндэге чараларны тормышка ашыру күздэ тотыла:

- кышкы чорда, бигрэк тэ кышкы чорда, бозлавкка каршы материалларның тискэре йогынтысын киметергэ мөмкинлек бирэ торган гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын карап тотуның яңа ысулларын эшлэу һәм гамэлгэ керту;

- зарарлы йогынтылардан саклау чаралары белэн автомобиль юлларын, ясалма һәм ясалма йогынтылардан файдалануны да кертеп, төзеклэндерү

- автомагистральлэр буенда үсемлеклэр киртэлэрен киметү өчен тавыш йогынтысын һәм тирэ-юндэге территориялэрне пычрату дэрэжэсен.

«М-7 «Волга»-Олы Шүрнэк» төбэк эһәмиятендэге юлларга аерым игътибар бирү күздэ тотыла, чөнки жирлек территориясе буенча уза торган транспорт агымнары күләменең шактый өлеше нэкъ менэ аның өлешенэ туры килэ. Шуңа күрэ элге автотрасса транспорт инфраструктурасы ягыннан тикшерелэ торган

муниципаль берәмлектә экологик вазгыятькә тискәре йогынты ясауның төп факторы булып тора.

Тулаем алганда, транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирәлеккә һәм халык саулыгына тискәре йогынтысын, барыннан да элек, экологик яктан чиста транспорт чараларын һәм транспорт инфраструктурасын төзекләндерү материалларын куллануга күчү хисабына киметү фаразлана.

3 Транспорт инфраструктурасын үстерүнең принципаль вариантлары һәм транспорт инфраструктурасын үстерүнең максатчан күрсәткечләре (индикаторлары) буенча аларны эреләндерелгән бәяләү, алга таба тормышка ашыруга тәкъдим ителә торган вариантны сайлап алу

Татарстан Республикасы һәм Алабуга муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш стратегияләре белән өч мөмкин сценарий карала.

Төп сценарий район өчен уңайлы үсеш темплары белән икътисадның тотрыклы, планлы үсешен күздә тотта. 2015 елдан башлап тулай территорияль продуктның (ВТП) жыелган үсеш темпы уңай дөнья икътисадый хәле фонында 1,7 тапкыр арту фаразлана. «Алабуга» житештерү-сәнәгать тибындагы махсус икътисадый зонаны үстерү хисабына предприятияләр хезмәткәрләре саны 2015 елдан 2030 елга кадәр 15% ка артачак. Халык саны да тотрыклы рәвештә үсәчәк. Житештерүчәнлек 2015 елга карата 2030 елга 1,85 тапкыр артачак. Инновацион житештерү өлеше 2030 елда 5,7% тан 15% ка кадәр артачак. ВТПДА кече һәм урта бизнес өлеше 2030 елга карата 0,9 % ка артыр дип фаразлана, ә кече һәм урта бизнес предприятияләрәндә мәшгульләр саны 2030 елга барлык предприятияләр хезмәткәрләренең гомуми күләмәндә 5% ка артачак. Халыкның торак белән тәэмин ителеше уртача темплар белән арта, һәм 2030 елга ул 1 кешегә 30,1 кв.метр торак тәшкит итәчәк.

Ел саен 5 – 6% үсеш алган туристлар саны арта, районның бизнес өчен инвестицияләр жәлеп итүчәнлегә арта. Районның икътисади үз-үзен тәэмин итү дәрәжәсе 0,55 тән 0,81% ка кадәр үсәр дип фаразлана. Тулаем алганда, үсешнең төп сценарие барлык куелган бурычларны һәм Инвестицион проектларны тормышка ашыруны күздә тотта.

Оптимистик сценарий дөнья икътисадый хәлен яхшырту тенденцияләренә нигезләнә, Алабуга шәһәре икътисадының динамик үсеш белән характерлана.

Тулай территорияль продукт югарырак темплар белән арта, 2030 елда жыелган үсеш темпы 2015 елга карата 1,9% тәшкит итәчәк. Сәнәгать, авыл хужалыгы актив үсә, торак төзелешә актив алып барыла. Халыкның тормыш сыйфаты яхшыра.

Спорт белән даими шөгылләнүчеләрнең дәрәжәсе елдан – ел 3-4% ка арта һәм 2030 елга 56 % ка житә. 2030 елга халыкның керемнәре 2,3 тапкырга артачак. Бюджет керемнәре арта, муниципаль берәмлек инфраструктурасы яңартыла, бу туризм үсешенә ярдәм итә. 2030 елга туристлар агымы 3,4 тапкырга арта. «Алабуга» махсус икътисадый зонасы үсешен дәвам итә, предприятияләр һәм хезмәткәрләр саны арта, вак һәм урта производстволар үсә. 2030 елда ВТПДА кече һәм урта бизнес өлешә 35% ка житә, әмма эшкәртү сәнәгатенең төп көчә булып кала бирә.

Инерция сценарие дөнья икътисадының тышкы факторларының муниципаль берәмлекнең икътисади үсеш темплары югары булмаган дәрәжәдә йогынтысын күздә тотта. Тулай территорияль продукт үсә, әмма шактый түбән темпларда. Предприятияләр кыенлыкларны кичерүләрен дәвам итә. Чит ил чималы белән бәйлә кайбер производстволарны ябу да ихтимал. ВТПДА кече һәм урта бизнес өлешә кими. Эшсезлек дәрәжәсе югары дәрәжәдә, һәм 2020 елдан гына да кимергә мөмкин. Районның үз-үзен тәэмин итү дәрәжәсе түбән дәрәжәдә саклана. Бюджетның үз ачкалары муниципаль программаларны тулысынча гамәлгә ашыруга житми. Әмма туризмны үстерү дәвам итә, туризм агымы 2030 елга, шәһәрнең тотрыклы бренды аркасында, 1,8

тапкырга артачак. Инвестицияләр күләме кими. Татарстан Республикасының гомуми күләмендә инвестицияләр өлеше якынча 5 % дәрәжәсендә саклана, 2030 елга кадәр үсеш белән, «Алабуга»СЖТ МИЗ үсеше нәтижәсендә, 5,7% ка кадәр.

4 Транспорт инфраструктурасын үстерү вариантын тормышка ашыруга, транспорт объектларының техник-икътисадый параметрларын, чараларны (инвестицион проектларны) тормышка ашыру чиратлылыгын (инвестиция проектларын) проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чаралар (инвестицион проектлар) исемлеге)

4.1 Транспорт төрләре буенча транспорт инфраструктурасын үстерү фаразы

Территориаль планлаштыру документларында су, һава һәм тимер юл транспорты төрләре өчен инфраструктураны үстерү чаралары каралмаган.

Автомобиль транспорты өчен инфраструктура үсеше (автоюллар төзү һәм реконструкцияләү) буенча чаралар «жирлек юллары челтәрен үстерү буенча 4.6 чаралар»бүлекчәсендә тасвирланган.

4.2 Гомуми файдаланудагы транспортны үстерү, транспорт-күчеп утыру төеннәрен булдыру буенча чаралар

Гомуми файдаланудагы автомобиль маршрут пассажир транспортында халыкка хезмәт күрсәтүнең гамәлдәге системасы хәзерге вакытта тулаем шәһәр халкының транспорт хезмәтләренә булган ихтыяжын канәгатьләндерә.

Транспорт хезмәтләренә тиешле сыйфатта кулланылуын тәмин итү максатларында 1 тукталыш пункттын төзекләндерү һәм норматив хәлгә китерү буенча чаралар комплексын үткәрү зарур. Тукталыш пункттын төзекләндерү буенча чаралар " гомуми файдаланудагы автомобиль юллары. Төзекләндерү элементлары. Гомуми таләпләр».

Жәмәгать транспорты тукталышларын төзекләндерү чараларын уздырганда инвалидларның юл хужалыгы объектларына үтүен тәмин итү чараларын (ОДМ 218.2007 – 2011) проектлаштыру буенча Методик рекомендацияләренә, шулай ук РФ Транспорт министрлыгының «автомобиль транспорты һәм шәһәр жир өсте электр транспорты, автовокзаллар, автостанцияләр һәм күрсәтелә торган хезмәтләр инвалидлары арасынан пассажирларның транспорт чараларынан файдалану шартларын тәмин итү тәртибен раслау турында»2015 елның 1 декабрәндәге 347 номерлы боерыгы таләпләрен исәпкә алырга кирәк.

4.3 Бердәм парковка пространствосын үстерүне дә кертеп, жиңел автомобиль транспорты өчен инфраструктураны үстерү чаралары

Вакытлыча саклау өчен парковка урыннары кытлыгы 1 транспорт жәлеп итә торган объект янында ачыкланды һәм 74машина – урын (2 нче Таблица) тәшкил итте.

2 нче Таблица-парковка пространствосын үстерү чаралары

№ п/п	Объектның исеме	Урнашу	Житешсезлек, машина урыны
-------	-----------------	--------	---------------------------

Бер	Олы Елово авыл мәдәният йорты	Олы Елово авылы, Үзәк ур., 23	Житмеш дүрт
-----	-------------------------------	-------------------------------	-------------

Жиңел транспорт өчен инфраструктура үсеше (автомобиль юллары төзелеше һәм реконструкциясе) буенча калган чаралар «жирлектәге юллар челтәрен үстерү буенча 4.6 чаралар»бүлекчәсендә тасвирланган.

4.4 Жәяүлеләр һәм велосипед хәрәкәте инфраструктурасын үстерү чаралары

Жәяүле корреспонденцияләр хәрәкәт итүнең төп һәм аеруча киң таралган төрләрәнең берсе булып тора. Һәр маршрут башлана һәм жәяү йөрү белән тәмамлана. Кайбер маршрутларда йөрү - ерак походлар яки Кибеткә кыска гына йөрү турында сүз бару-булмауга карамастан, бердәнбер юл. Башка маршрутларда кеше жәяү бер яки берничә юл кисемтәсе үтә ала.

Олы Елово авыл жирлеге территориясендә жәяүлеләр йөрү инфраструктурасын үстерү буенча чаралар 3 нче таблицада тасвирланган.

3 нче Таблица-жәяүлеләр йөрү инфраструктурасын үстерү чаралары

№ п/п	Юл атамасы/урамнар	Торак пункт	Озынлыгы, м	Күңел	Тротуарларның жәяүлеләр өлеше киңлеге
Бер	а/М-7» Волга " - Олы Шүрнәк	Олы Елово авылы	Өч йөз илле	бер яктан	1,0
Ике	Яшьләр Урамы	Олы Елово авылы	Алты йөз	бер яктан	1,0

Тикшерелүче муниципаль берәмлек территориясендә велосипедта йөрү өчен инфраструктура үсеше буенча чаралар программа кысаларында планлаштырылмый.

4.5 Йөк транспорты, Коммуналь һәм юл хезмәтләре транспорт чаралары өчен инфраструктура үсеше буенча чаралар

Йөк транспорты һәм коммуналь һәм юл хезмәтләре транспорт чаралары өчен инфраструктура үсеше чараларына «жирлек юллары челтәрен үстерү буенча 4.6 чаралар»бүлекчәсендә тасвирланган юллар төзелеше һәм реконструкциясе керә.

4.6 Жирлектәге юллар челтәрен үстерү буенча чаралар

Авыл жирлеге юллары челтәрен үстерү түбәндәге бурычларны хәл итәргә мөмкинлек бирә:

- киметергә пробеги транспорт чаралары;
- жирле корреспонденцияләргә гамәлгә ашырганда федераль һәм региональ юлларга йөкләнеше киметү;
- юлның төп участогы туктатылган очракта, алар кабатланган маршрут буларак файдаланыла ала, бу исә юл хәрәкәтенең тулы парализациясен булдырмый.

Шулай итеп, яңа юллар төзү һәм булганнарын реконструкцияләү юлы белән инде транспорт үтмелеге, жирлек эчендә, шулай ук тикшерелә торган муниципаль берәмлекнең башка торак пунктлары һәм территорияләре белән бәйләнеше арта. Юллар челтәрен үстерү уңайлык дәрәжәсен һәм корреспонденция тизлеген арттырырга мөмкинлек бирә.Олы Елово авыл жирлеге территориясендә юллар челтәрен үстерүгә юнәлдерелгән чаралар исемлеге 4 нче таблицада тәкъдим ителгән.

2 нче Таблица-парковка пространствосын үстерү чаралары

№ пп	Чараның исеме	Эш төре: С-төзелеш; Р- реконструкция; КП-капиталь ремонт	Категория	Озынлыгы, км	Тормышка ашыру вақыты
Бер	Олы Елово авылы янындагы объектларга керү	Белән	V	0,8	2019- 2020 еллар
Ике	Тәкъдим ителгән зиратка керү юлы	Белән	V	0,32	2019- 2020 еллар
Өч	Олы Елово авылы	Белән	V	0,6	2019- 2020 еллар
Дүр т	Олы Елово авылы	Белән	V	2,2	2019- 2020 еллар
Би ш	Олы Елово авылы	Р	V	4,2	2015- 2020

5 Транспорт инфраструктурасын үстерү вариантын гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чараларны (инвестиция проектларын) финанслау күләмнәрен һәм чыганаclarын бәяләү

Конкрет объекттагы чаралар исемлеге проект-смета документациясен эшлэгәннән соң детальләштерелә. Чаралар бәясе, уздырылган шундый ук чараларның бәясенә нигезләнеп, якынча билгеләнгән.

Программа чараларын гамәлгә ашыру федераль, региональ һәм жирле бюджет акчалары хисабына башкарыла. Татарстан Республикасы сәнәгать һәм сәүдә министрлыгына караган чараларны финанслауның еллык күләме чираттагы финанс елына муниципаль берәмлек бюджетын эшлэгәндә билгеләнә.

Программа чараларын тормышка ашыру өчен кирәкле финанс чараларының гомуми күләме 15445 мең сум тәшкил итә.

Программаны тормышка ашыруга киткән чыгымнар турында мәгълүмат 5 нче таблицада бирелгән.

Таблица 5-чараларны финанслау күләмнәрен һәм чыганаclarын бәяләү

№ п/п	Чараның исеме	Финанслау күләме, мең сум.						!
		-	2020ел.	-	-	2019-2020 еллар		
Бер	Ике	Өч	Дүрт	Биш	Алты	Җиде	Сигез	Тугыз
Максат: Программаның максаты-Олы Елово авыл жирлегенең заманча һәм нәтижәле транспорт инфраструктурасын үстерү, муниципаль берәмлек халкы өчен транспорт комплексының хәрәкәт иминлеге дәрәжәсен, күрсәтелә торган хезмәтләрен сыйфатын һәм үтемлелеген арттыру.								
Бурыч: транспорт хезмәте күрсәтүнең нәтижәлелеген һәм сыйфатын күтәрү								
Автомобиль транспорты								
Бер	Олы Елово авылы мәдәният йорты янында парковка пространствосын киңәйтү	-	-	-	-	-	-	Җирле бюджет
Ике	Юл билгеләре кую	-	Биш	Биш	Биш	Биш	Алтымыш биш	Җирле бюджет
Өч	М-7 «Идел»- Олы Шүрнәк автомобиль юлы буенча тротуар төзү	-	-	-	Бер мең илле	-	-	Төбәк бюджеты
Дүрт	Олы Елово авылының Яшьләр урамында тротуар төзү	-	-	-	Бер мең сигез йөз	-	-	Төбәк бюджеты
Биш	Олы Елово авылы янында биотермик чокырга керү юлы төзелеше	-	-	-	-	-	-	Җирле бюджет
Алты	Тәкъдим ителгән зиратка керү юлы төзелеше	-	-	-	-	-	-	Җирле бюджет
Җиде	Олы Елово авылының урам-юл челтәре төзелеше	-	-	-	-	-	-	Җирле бюджет
Сигез	Олы Елово авылының урам-юл челтәрен реконструкцияләү	-	-	-	-	-	-	Җирле бюджет

Түшәмә 5 дәвами

Бер	Ике	Өч	Дүрт	Биш	Алты	Җиде	Сигез	Тугыз
-----	-----	----	------	-----	------	------	-------	-------

Тугыз	Яшьләр урамы (0,3 км)	-	Бер мең ике йөз алтмыш	-	-	-	-	Төбәк бюджеты
Ун	Жинүнең 40 еллыгы ур.	-	-	-	-	Бер мең өч йөз илле	-	Төбәк бюджеты
Унбер	Яшьләр Урамы	-	-	-	Бер мең өч йөз илле	-	-	Төбәк бюджеты
Унике	Жинүнең 40 еллыгы ур.	-	-	Бер мең өч йөз илле	-	-	-	Төбәк бюджеты
Унөч	Яшьләр Урамы	-	-	-	-	-	Бер мең өч йөз илле	Төбәк бюджеты
Ундүрт	Жинүнең 40 еллыгы ур.	-	-	-	-	-	Бер мең өч йөз илле	Төбәк бюджеты
Унбиш	Яшьләр Урамы	-	-	-	-	-	Бер мең өч йөз илле	Төбәк бюджеты
Уналты	Яшьләр Урамы	-	-	-	-	-	Бер мең өч йөз илле	Төбәк бюджеты
Унжиде	Жинүнең 40 еллыгы ур.	-	-	-	-	-	Тугыз йөз	Төбәк бюджеты
Унсигез	Жинүнең 40 еллыгы ур.	-	-	-	-	-	Тугыз йөз	Төбәк бюджеты
Еллар буенча:		Нүл	Бер мең ике йөз алтмыш биш	Бер мең өч йөз илле биш	Дүрт мең ике йөз биш	Бер мең өч йөз илле биш	Жиде мең ике йөз алтмыш биш	-
Барлыгы (финанслау чыганакалары буенча):		Унбиш мең өч йөз алтмыш						Төбәк бюджеты
		Сиксән биш						Жирле бюджет
Нибары		Унбиш мең дүрт йөз кырык биш						

6 Транспорт инфраструктурасын үстерү вариантын гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чараларны (инвестиция проектларын) финанслау күләмнәрен һәм чыганаclarын бәяләү

Транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча «Олы Елово авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенә транспорт инфраструктурасын үстерүнең төп күрсәткечләре (Индикаторлары) белән чагыштыру нигезендә башкарылган чараларның (инвестицион проектларның) нәтижәлелеген бәяләү. Төп максатчан күрсәткечләр өчен транспорт инфраструктурасының торышын характерлаучы күрсәткечләр кабул ителде.

Муниципаль берәмлекнең юл челтәре торышын яхшыртудан социаль-икътисади нәтижә түбәндәгеләрдә чагыла:

- юл йөрү уңайлыгын һәм уңайлылыгын арттыру, юл челтәренә сыйфат күрсәткечләрен яхшырту хисабына юл-транспорт һәлакәтләренә куркынычын киметү;
- экономия вакыт хисабына арттыру, уртача тизлек хәрәкәте;
- гражданнар өчен дә, муниципаль берәмлек предприятиеләре һәм оешмалары өчен дә транспорт йөртүгә чыгымнары киметү;
- даими маршрутлар буенча автомобиль транспортында пассажирлар йөрткәндә транспорт хезмәтләре күрсәтүнең һәркем өчен мөмкин булуын һәм сыйфатын күтәрүне тәмин итү.

Программаны тормышка ашыруның нәтижәлелеген бәяләү хисап чорында, тулаем алганда, программаны тормышка ашыру тәмамланганнан соң башкарыла. Бәяләү критерийлары булып тора: нәтижәлелеге, Нәтижәлелеге, финанс үтәлеше.

Программаны тормышка ашыру барышында ирешелгән нәтижәләр һәм аны тормышка ашыруга бәйле финанс чыгымнары нисбәтен нәтижәле чагылдыра. Нәтижәлелек программаның максатчан күрсәткечләренә ирешү дәрәжәсен чагылдыра. Финанс ягыннан үтәү чагылдыра нисбәтен факттагы финанс чыгымнары белән бәйле программаны гамәлгә ашыру, һәм ассигнованиеләр расланган Чираттагы финанс елына.

"Олы Елово авыл жирлеге" муниципаль берәмлегенә ПКТИ чараларының характеристикасы 6 нчы таблицада китерелгән.

6 нчы Таблица – «Олы Елово авыл жирлеге " МБ ПКТИ чараларының характеристикасы»

№п/п	Чараның исеме	Социаль-икътисади нәтижә	Шәһәр төзелешен проектлау нормативларына туры килү
Бер	Ике	Өч	Дүрт
Максат: «Олы Елово авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге халкы өчен транспорт комплексының хезмәт күрсәтүләреннән һәркем файдалана алырлык һәм сыйфатны югары дәрәжәдә тәмин итүче "Олы Елово авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге заманча, нәтижәле һәм куркынычсыз транспорт инфраструктурасын үстерү			
Бурыч: транспорт хезмәте күрсәтүнең нәтижәлелеген һәм сыйфатын күтәрү			
Автомобиль транспорты			
Бер	Олы Елово авылы янында биотермик чокырга керү юлы төзелеше	Гомуми файдаланудагы юллар озынлыгын арттыру, халыкка хезмәт күрсәтү сыйфатын арттыру	Ярашлылык

И ке	Тәкъдим ителгән зиратка керү юлы төзелеше	Гомуми файдаланудагы юллар озынлығын арттыру, халыкка хезмәт күрсәтү сыйфатын арттыру	Ярашлылык
Ө ч	Олы Елово авылының урам-юл челтәре төзелеше	Гомуми файдаланудагы юллар озынлығын арттыру, халыкка хезмәт күрсәтү сыйфатын арттыру	Ярашлылык
Д үр т	Олы Елово авылы мәдәният йорты янында парковка пространствосын киңәйтү	Мәдәният объектларына кереп йөрү мөмкинлеген арттыру	Ярашлылык
Б и ш	Елово торак пункты «тукталышын төзекләндерү»	Пассажирлар йөртү хезмәтләрен күрсәтү сыйфатын күтәрү	Ярашлылык
Бурыч: юл-транспорт хәлакәтләренең барлыкка килү куркынычын һәм авыр нәтижеләрен киметү			
А лт ы	Олы Елово авылының урам-юл челтәрен реконструкцияләү	Юл полотносының сыйфатын күтәрү	Ярашлылык
Ж и де	М-7 «Идел»- Олы Шүрнәк автомобиль юлы буенча тротуар төзү	Бүленеш Транспорт һәм жәяүлеләр агымнары киңлегендә	Ярашлылык
С иг ез	Яшьләр урамы, тротуар төзелеше	Бүленеш Транспорт һәм жәяүлеләр агымнары киңлегендә	Ярашлылык

7 нче таблицада «Олы Елово авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегенә транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү һәм реконструкцияләү буенча ПРКТИ чараларын гамәлгә ашыруның нәтижеләлеге бәяләү өчен төп максатчан күрсәткечләрнең мәгъләләре тәкъдим ителгән.

Олы Елово авыл жирлегенә» муниципаль берәмлеге транспорт инфраструктурасы ПРКТИ чараларын гамәлгә ашыруның нәтижеләлеге бәяләү өчен төп максатчан күрсәткечләрнең 7 нче таблицасы»

Күрсәткеч	Берәмлек үлчәү	Төп әһәмият (2018 ел.)	Фараз чоры, 2035 ел.
- гомуми файдаланудагы юлларның озынлығы;	км	11,5	14,3
- УДС тыгызлыгы;	км/км ²	0,22	0,28
Тротуарларның озынлығын арттыру	км	-	0,95
Тукталыш пунктлары жиһазланышы	%	Нүл	Бер йөз
- жәлеп итү объектларының вакытлы парковкалары белән тәэмин ителеш дәрәжәсенә туры килүе, %.	%	Нүл	Бер йөз

7 Институцион үзгәртеп корулар, транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү өлкәсендә эшчәнлекне хокукый һәм мәгълүмати тәэмин итүне камилләштерү буенча тәкъдимнәр Тикшерелә торган муниципаль берәмлек территориясендә институциональ үзгәртеп коруларга ихтыяж юк. Транспорт инфраструктурасы объектларын проектлаштыру, төзү, реконструкцияләү өлкәсендә эшчәнлекне тормышка ашырганда үзара бәйләнешләрнең характерын үзгәрешсез калдыру күздә тотыла.

Программа өчен норматив-хокукый база формалаштырылган.